

Yttrande över föreslagen ändring av detaljplan för Filsbäck 2:135, Filsbäck, Lidköpings kommun. Dnr. SBN 2020/209”

Vi inkommer härmed med yttrande över ändring av detaljplan för Filsbäck 2:135, Filsbäck, Lidköpings kommun. Dnr. SBN 2020/209.

Yttrandet sammanfattar först vår ståndpunkt och anger vårt yrkande. Resten av yttrandet går igenom skälen till vår ståndpunkt. Det sker på så sätt att rubriker i samrådshandlingen kommenteras så som dessa följer i samrådshandlingen.

Sammanfattning

Nuvarande gällande detaljplan ligger i linje med och motverkar inte syftet med Miljöbalken, Plan- och bygglagen, miljö kvalitetsmålen *Begränsad klimatpåverkan* och *God bebyggd miljö* och inte heller Barnkonventionen eller andra lagar, regler och samhällliga mål.

Föreslagen detaljplan motverkar syftet med Miljöbalken, Plan- och bygglagen, **motverkar** miljö kvalitetsmålen *Begränsad klimatpåverkan* och *God bebyggd miljö* och **motverkar** syftet även med Barnkonventionen.

Det som kommunen framhåller avseende att kommunen själv flyttat fritidsverksamheten och att en tom lokal därför *förvånande nog uppstått* kan inte anföras som grund för att förslaget till ny detaljplan skulle uppfylla PBL:s syfte god markanvändning och inte heller barnkonventionen. Flytten av fritidsverksamheten är en förutsättning som kommunen själv har orsakat och råder över och likväl kan välja att återställa. Att uppställa sina egna förutsättningar på det viset och sedan använda samma förutsättningar som argument är snarare att ses som ett sätt att kringgå syftet i lagstiftningen. Att använda samma sak för att avfärda invånarnas argument är rent av oärlig argumentation.

Förslaget till ny detaljplan för Bojen är fortfarande lika olämplig markanvändning och tar fortfarande inte hand om samhällets behov av fritidslokaler och minskade klimatpåverkan från trafiken.

Yrkande

Föreslagen detaljplan ska avstyrkas. Nuvarande detaljplan ska fortsätta gälla oförändrad.

Skälen till ställningstaganden

Ofullständig avvägning mot Miljöbalken

Enligt miljöbalken (MB) 3:e kapitel ska marken användas till det ändamål den är mest lämpad för med hänsyn till beskaffenhet och läge samt föreliggande behov. (Planhandlingen Dnr. SBN 2020/209).

Planförslagets beskrivning av planändringens betydelse miljömässigt är ofullständig då beskrivningen helt och hållet bortser ifrån den föreslagna planens påverkan på klimatpåverkande utsläpp. Det spelar ingen roll att fritids på Bojen är flyttat, det är en förutsättning kommunen själv har orsakat och råder över och lika väl kan välja att återställa. Kommunen är en organisation och en invändning mot en planändring kan inte bortses från genom att en kommunal förvaltning hänvisar till en annan kommunal förvaltning – det är fortfarande lika olämplig markanvändning och tar fortfarande inte hand om samhällets behov.

”Inom samhälls- och transportplanering finns särskilt stora möjligheter för kommunerna att bidra positivt. ... Andra exempel är ... att ... förtäta för att minska bilberoende.” (Naturvårdsverket [Begränsad klimatpåverkan - saker kommuner kan göra - Sveriges miljömål \(sverigemiljomal.se\)](https://www.naturvardsverket.se/tema/16461/Begransad-klimatpaverkan-saker-kommuner-kan-gora-Sveriges-miljomal-sverigemiljomal.se))

Den föreslagna planändringen innebär de facto motsatsen till förtätning i Filsbäck. När det fanns fritids i Bojen var Filsbäck smart planerat avseende att ”förtäta” för att minska transportbehovet. Det behövdes inga biltransporter för att hämta eller lämna på fritids eller förskola. Genom att flytta verksamheten till Vinninga uppnåddes motsatsen till förtätning vilket ökade transportbehovet för att hämta eller lämna med 100%. Föreslagen ändring av planbestämmelsen låser fast samhället i en utspridningseffekt och motverkar en förtätningseffekt.

Det finns bevisligen ett behov av fritidsverksamhet och barnomsorg i form av förskola i Filsbäck. Med de utbyggnadsplaner för fler bostäder som finns för Filsbäck så ökar det behovet. I kommunens planarbete finns inga ersättningar för sådan verksamhet i Filsbäck inom rimlig tid. Anledning till att marken är mest lämpad för fritidsverksamhet eller barnomsorg är att en sådan användning minskar samhällets transportarbete. Fritidsverksamhetens flytt till Vinninga medför ett ökat transportarbete för familjerna som har barn i verksamheten med mellan 10 – 20 km eller mer varje vardag. Det finns ingen cykelväg och inga kollektiva bussförbindelser mellan Filsbäck och Vinninga. Föreslagen ändring av planbestämmelsen låser fast samhället i ett ohållbart transportmönster. Det borde inte behöva påtalas ytterligare för kommunen den avgörande betydelsen för klimatfrågan som nödvändigheten av att minska behovet av transportarbete har. Föreslagen ändring av nuvarande planbestämmelse omöjliggör fritidsverksamhet. Marken är mest lämpad för nuvarande planbestämmelser, det vill säga fritidsverksamhet.

Genom Parisavtalet har Sverige åtagit sig att arbeta för att den globala medeltemperaturen inte ökar till mer än 1,5 grader. Senaste rapporter visar att den globala medeltemperaturen är på väg mot över 3 grader. För att nå redan beslutade mål behövs en **årlig** minskning av klimatpåverkande utsläpp med mellan 12-15 %. I Sverige går detta inte att nå utan att också minska fossilberoende transportarbete. Föreslagen planändring motarbetar detta. Riksdagen har antagit miljö kvalitetsmål avseende klimatpåverkan, mål som med nuvarande takt inte nås. Föreslagen planändring motarbetar detta behov ytterligare. Kommunen har antagit mål om att minska klimatpåverkan. Föreslagen planändring motarbetar dessa behov.

Den föreslagna planförändringen är inte ändamålsenlig för behoven i Filsbäcks samhälle eller kommunen i helhet. Den föreslagna ändringen ligger inte i linje med vad marken är mest lämpad för med hänsyn till beskaffenhet och läge. Den föreslagna planändringen är motstridigt föreliggande behov av fritidsverksamhet och barnomsorg till så liten klimatpåverkan som möjligt. Den föreslagna planförändringen strider därför mot Miljöbalken. Den föreslagna planförändringen strider därför även mot Plan- och bygglagens syfte med lämplig markanvändning.

Beskrivningen av påverkan på möjligheter att uppnå miljömålen är ofullständig

Under rubriken Miljömål i planförslaget finns endast en beskrivande text av ett av de berörda miljö kvalitetsmålen. Det finns ingen analys om hur miljö kvalitetsmålen påverkas. Vi konstaterar att beskrivningen är ofullständig och inte beskriver hur detaljplanen påverkar miljö kvalitetsmålen.

Det spelar ingen roll att kommunen har flyttat fritids från Bojen är, det är en förutsättning kommunen själv har orsakat och råder över och lika väl kan välja att återställa. Det kan inte användas för att två händerna hos kommunen. Kommunen är en (1) organisation och en invändning mot en planändring kan inte bortses från genom att en kommunal förvaltning hänvisar till en annan kommunal förvaltning – förslaget är fortfarande lika olämplig markanvändning eftersom det bortser

från kommunens möjlighet att i detta fallet bidra att tillgodose samhällets behov av minskade utsläpp från transporterna.

Miljökvalitetsmålet Begränsad klimatpåverkan

Stycket som beskriver miljökvalitetsmålen bortser helt ifrån målet om "Begränsad klimatpåverkan" vilket gör beskrivningen ofullständig och inte adekvat. Riksdagens beslutade miljökvalitetsmål avseende klimatpåverkan, kommer inte nås med nuvarande takt.

"Ansträngningar inom kommunerna är nödvändiga för att *Begränsad klimatpåverkan* ska kunna nås. Kommunerna har genom sin omfattande verksamhet en nyckelroll i klimatarbetet, inte minst genom sitt ansvar för fysisk planering, avfallshantering, gator och trafik. Översiktsplan och detaljplaner hör till centrala instrument." Så skriver Naturvårdsverket under miljökvalitetsmålet ([Begränsad klimatpåverkan - saker kommuner kan göra - Sveriges miljömål \(sverigesmiljomal.se\)](#)).

Föreslagen planändring motarbetar möjligheterna att uppnå miljömålet ytterligare genom att en ändring av nuvarande planbestämmelse omöjliggör fritidsverksamhet. Föreslagen ändring av planbestämmelsen låser fast samhället i ett ohållbart transportmönster. Att minska behovet av transportarbete är av avgörande betydelse för klimatfrågan.

Kommunen har antagit mål om att minska klimatpåverkan. På kommunens webb ([Miljöplan för Lidköpings kommun — Lidköpings kommun \(lidkoping.se\)](#)) står det att kommunfullmäktiges antaga "Plan för energi och klimat" omfattar sektorer och verksamheter inom kommunen som organisation men också kommunen som geografisk enhet. Målet är att 2045 ska Lidköping inte längre bidra till några nettoutsläpp av koldioxid till atmosfären. En viljeinriktning är att "Främja gemensamhetslösningar som minskar behovet av egen bil" och "Planera nya bostadsområden så att det finns alternativ till resor med egen bil". Föreslagen planändring motarbetar kommunens klimatmål, plan och syftet med nämnda viljeinriktningar.

Miljökvalitetsmålet God bebyggd miljö

I planförslaget anges att God bebyggd miljö vara det viktigaste miljökvalitetsmålet som planförslaget påverkar. "Regeringen har fastställt tio preciseringar av miljökvalitetsmålet God bebyggd miljö". (Naturvårdsverket [Preciseringar av God bebyggd miljö - Sveriges miljömål \(sverigesmiljomal.se\)](#)) Bland dessa preciseringar anges:

"Hållbar samhällsplanering. Städer och tätorter samt sambandet mellan tätorter och landsbygd är planerade utifrån ett sammanhållet och hållbart perspektiv på sociala, ekonomiska samt miljö- och hälsorelaterade frågor." (Naturvårdsverket som ovan.) Förslaget har inget hållbart perspektiv eftersom det bortser från tidigare användning av detaljplanområdet, som var mycket mer både socialt och miljömässigt hållbart, och hur sådan användning omöjliggörs av förslaget. Vi konstaterar att planförslaget inte lever upp till denna precisering av miljökvalitetsmålet.

"Infrastruktur. Infrastruktur för energisystem, transporter, avfallshantering och vatten- och avloppsförsörjning är integrerade i stadsplaneringen och i övrig fysisk planering samt att lokalisering och utformning av infrastrukturen är anpassad till människors behov, för att minska resurs och energianvändning samt klimatpåverkan, samtidigt som hänsyn är tagen till natur- och kulturmiljö, estetik, hälsa och säkerhet." (Naturvårdsverket som ovan.) Förslaget innebär en ökad klimatpåverkan och energianvändning genom att i övrig fysisk planering leda till ett ökat transportarbete. Vi konstaterar att planförslaget inte lever upp till denna precisering av miljökvalitetsmålet.

Det spelar ingen roll att fritids på Bojen är flyttat, det är en förutsättning kommunen själv har orsakat och råder över och lika väl kan välja att återställa.

Barnkonventionen

Detaljplaneförslaget skriver om Barnkonventionen som inkorporerats i svensk lag: Barn har en grundläggande rättighet att få god omvårdnad, växa upp under trygga förhållanden och få utvecklas i sin egen takt och utifrån sina egna förutsättningar. Det är i första hand föräldrarna som har ansvar för barns uppfostran och välmående men samhället har även ett skyddsansvar att se till att barn och ungdomar får trygga och i övrigt gynnsamma uppväxtförhållanden, det vill säga tillförsäkra barn deras grundläggande mänskliga rättigheter.

Vi konstaterar att en del barn har särskilda behov som samhället måste tillgodose, både för barnens skull och för att upprätthålla en långsiktigt hållbar social utveckling i samhället. Det måste finnas verksamheter för detta och de måste ligga någonstans. Men alla barn har behov av en trygg uppväxtmiljö och behov av dagar som är rimligt långa. Hos oss i Filsbäck finns även barn som har svårigheter och barn med speciella behov.

Med nuvarande detaljplan så har Bojen kunnat vara Filsbäcksbarnens trygga fritidshem på gångavstånd från sina egna hem, det har under trygga och trafiksäkra förhållanden möjliggjort för barnen att lära sig att bli allt självständigare ju äldre de blir. Bojen blev som ett andra hem för många. Och barnen med särskilda behov av lugn, trygghet nära hemmet och fasta rutiner hade det. Nu måste barnen köras till och från Vinninga där fritidslokalerna inte räcker till längre. Än har inte cykelvägen byggts och vägen är utan belysning. Och barnen med särskilda behov och deras familjer har drabbats hårdare än andra. En del Filsbäcksbarn har genom detta fått längre "arbetsdagar" än sina föräldrar. Det är inte i linje med Barnkonventionen att på detta vis försämrade för barnen i Filsbäck för att tillgodose andra barns behov. Förslagen planändring förhindrar fritidsverksamhet vilket den nuvarande planen tillåter och det är INTE i linje med Barnkonventionen.

Vår självklara ståndpunkt att vuxna inte ska ställa barn mot barn, eller ungdomar mot barn. Då blir bara barnen och ungdomarna förlorare. Men det är tyvärr det som föreslagen plan är med och driver.

Det spelar ingen roll att kommunen har flyttat fritids från Bojen är, det är en förutsättning kommunen själv har orsakat och råder över och lika väl kan välja att återställa. Det kan inte användas för att två händerna hos kommunen. Kommunen är en (1) organisation och en invändning mot en planändring kan inte bortses från genom att en kommunal förvaltning hänvisar till en annan kommunal förvaltning – förslaget är fortfarande lika olämplig markanvändning och tar fortfarande inte hand om barnens behov av fritidslokaler i Filsbäck.

Yrkande

Föreslagen detaljplan ska avstyrkas. Nuvarande detaljplan ska fortsätta gälla oförändrad.

För Filsbäck 2:222, Bryggvägen 27.

Jens Johansson

Maria Thorell